

Δελτίο

ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τεύχος 3 – Ιούνιος 2008

“Καὶ πλῆθος τῶν ἰχθύων πολὺ...”

Πολὺ καλὴ ἢ ψαριά τοῦ πρώτου ἑξαμήνου τῆς φετινῆς χρονιάς. “Ὅλα “καθαρά”.

Πρῶτο «Τὸ γιαλόξυλο», ἄγνωστο διήγημα τοῦ Παπαδιαμάντη, ποὺ τὸ ἀνακάλυψε ὁ κ. Βασιλείος Φρ. Τωμαδάκης, Ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, στὴν ἐφ. *Πατρὶς τῶν Χριστουγέννων* 1905. Εἶναι ὁ πρῶτος, μέσα σὲ ἑβδομήντα χρόνια, ποὺ προσθέτει ἓνα διήγημα στὸν κατσιμπαλικὸ κατάλογο. Ἀναδημοσιεύεται, μὲ εἰσαγωγικὸ σημείωμα καὶ λεξιλόγιο, ἀπὸ τὸν κ. Τωμαδάκη στὸν *Παρνασσό*, τόμ. ΜΘ' (2007), ποὺ θὰ τεθεῖ σὲ κυκλοφορία τὸ καλοκαίρι. «Τὸ γιαλόξυλο», μικρὸ θαλασσινὸ εἰδύλλιο, μὲ τὴ φράση του «ἀπλώνεται μέγας, ἀχανὴς ὁ κῆπος τοῦ Σαγρῆ τοῦ Γιώργη» προοιωνίστηκε τὸν τίτλο *The Boundless Garden*.

Αὐτὸ εἶναι τὸ δεύτερο “καθαρὸ” τῆς καλάδας: ὁ πρῶτος τόμος τοῦ ἀγγλικοῦ Παπαδιαμάντη, σχεδιασμένος ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια ἀπὸ τὸν Φίλιππο Σέρραρντ (†1995) μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Ζ. Λορεντζάτου (†2004). Ἡ Διονυσία Χάρβεϋ-Σέρραρντ καὶ ὁ π. Λάμπρος Καμπερίδης δούλεψαν ἐντατικά, μαζὶ μὲ τὴν ὀμάδα τῶν Ἀγγλῶν καὶ Ἑλλήνων μεταφραστῶν, καὶ μᾶς χάρισαν τὸν ἰδιαίτερης φιλοκαλίας τόμο *The Boundless Garden* (σσ. xxvii+337). Ὅταν μὲ τὸ καλὸ ἐκδοθῶν καὶ οἱ δύο ἄλλοι τόμοι, οἱ ἀγγλόφωνοι θὰ ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ γνωρίσουν ἐπαρκῶς τὸν Παπαδιαμάντη καὶ τὸν κόσμον του.

Ὁ πρῶτος τόμος τῆς *Ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως* τοῦ Γ. Φίνλεϋ ἦταν τὸ τρίτο. Σπουδαία ἢ μετάφραση τοῦ Παπαδιαμάντη, καὶ ὁ φιλολογικὸς ἐπιμελητὴς, ὁ Ἄγγελος Γ. Μαντᾶς, τὴ διακόνησε σεβαστικά καὶ φιλολογικότητα. Τὸ ἔργο, ποὺ ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ “Ἴδρυμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὸν Κοινοβουλευτισμὸ καὶ τὴ Δημοκρατία» —τὴν ἔκδοση ἐπιμελήθηκε τυπογραφικὰ ὁ «Δόμος»— ἀνοίγει τὸ δρόμον στὸν πολὺπλαγκτο Γόρδωνα.

Ὅμιλιες γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη

Στὸ πρῶτο ἐξάμηνο τοῦ 2008 δὲν ἔγινε καμιὰ συνάντηση τοῦ κύκλου «Σπουδάζοντας τὸν Παπαδιαμάντη», ἐλπίζεται ὅμως ὅτι θὰ γίνουν δύο στὸ δεύτερο. Ἀρκετὰ ὅμως μέλη τῆς Ἑταιρείας εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ μιλήσουν σὲ διάφορες ἐκδηλώσεις γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη. Ἔτσι:

α) Τὸ μέλος τοῦ Δ.Σ. τῆς ἑταιρείας Δημήτρης Μαυρόπουλος ἔλαβε μέρος ὡς ἐπίσημος προσκεκλημένος στὴ 10ῃ Κληροικολαϊκῇ Συνέλευση τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας ποῦ ἔγινε στὸ Σύδνεϋ (27-30 Ἰανουαρίου) καὶ μίλησε στοὺς συνέδρους στὶς 28 Ἰανουαρίου μὲ θέμα: «Ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης καὶ ἡ νεοελληνικὴ ταυτότητα». Τὴν ἴδια ὁμιλία ἐπανελάβε στὴ Μελβούρνη, στὶς 31 Ἰανουαρίου (Ἐνορία Ἀγίας Αἰκατερίνης Marven).

β) Τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τῆς ἑταιρείας Φώτης Δημητρακόπουλος, Δημήτρης Μαυρόπουλος καὶ Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος ἔλαβαν μέρος στὴν παρουσίαση τοῦ τόμου *The Boundless Garden* (βλ. 1ῃ σελίδα), ποῦ ἔγινε τὴ Δευτέρα, 11 Φεβρουαρίου, 7.30 μ.μ., στὸ Ἀμφιθέατρο Λεωνίδας Ζέρβας, τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν. Ἡ ὁμιλία τοῦ Ν. Δ. Τ. μὲ τίτλο «Τὸ γύρισμα τῶν νερῶν ἢ ὁ Παπαδιαμάντης στὰ Κατούνια τῆς Λίμνης» δημοσιεύτηκε στὸ περ. *Manifesto*, τχ. 13, Χειμῶνας-Ἀνοιξή 2008.

γ) Τὸ ὑποψήφιο μέλος Στέλιος Παπαθανασίου ἔλαβε μέρος στὸ «Ἀφιέρωμα στὸν Ἀλέξανδρο Παπαδιαμάντη» τοῦ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος τῆς Ἐνώσεως Συντακτῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Ἀ-

θηνῶν (ΕΣΗΕΑ), Μέγαρο ΕΣΗΕΑ, Δευτέρα 3 Μαρτίου. Τίτλος τῆς ὁμιλίας: «Ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης στὰ ἄδυνα τῆς δημοσιογραφίας».

δ) Ὁ ἴδιος, στὸν Α' Κύκλο Διαλέξεων τῆς Δημοτικῆς Ἐπιχείρησης Κοινωνικῆς Πολιτιστικῆς Ἀνάπτυξης Δήμου Δράμας καὶ τοῦ Συνδέσμου Φιλολόγων Ν. Δράμας, μίλησε στὶς 19 Μαρτίου μὲ θέμα: «Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ὁ πάσχιων ὁμολογητῆς τῆς ἐλληνικῆς περιπέτειας». Προβλήθηκε τὸ ντοκυμανταῖρ τοῦ ἴδιου: «Παπαδιαμάντης ἐαρινὸς καὶ ἀναστάσιμος». Στὴν ἴδια πόλη καὶ στὶς 11 Μαΐου, στὸν κύκλο τῶν ὁμιλιῶν τοῦ τοπικοῦ παραρτήματος τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων «Τὸ πρόσωπο τῆς Μητέρας στὴ Νεοελληνικὴ λογοτεχνία», μίλησε γιὰ τοὺς ποιητῆς καὶ πεζογράφους Παπαδιαμάντη, Σκίπη, Μυριβήλη καὶ Λειβαδίτη.

ε) Τὰ μέλη τῆς Ἑταιρείας Ἄγγελος Μαντᾶς, μὲ θέμα «Ὁ Παπαδιαμάντης: ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του», καὶ Ἄγγελος Καλογερόπουλος, μὲ θέμα «Μιὰ ἀνάγνωση τῆς Γυφτοπούλας», μίλησαν τὴν Δευτέρα, 9 Ἰουνίου καὶ ὥρα 7.30 μ.μ. στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τοῦ Δήμου Ζεφυρίου.

ς) Μὲ θέμα «Γιατροὶ στὸ βίο καὶ στὸ ἔργο τοῦ Παπαδιαμάντη» μίλησε στὴν «Ἐναρκτήρια τελετὴ» τοῦ 15ου Νεφρολογικοῦ Συνεδρίου τῆς Ἑλληνικῆς Νεφρολογικῆς Ἑταιρείας, ὁ Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος, στὶς 18 Ἰουνίου, 8 μ.μ. (Μέγαρο Μουσικῆς, αἴθουσα Δ. Μητρόπουλου).

Ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴν κίνησιν τῆς Ἑταιρείας

- Στις 16 Μαΐου 2008 ἐγκρίθηκε παμψηφεί μὲ τὸν βαθμὸ ἄριστα ἀπὸ τὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἡ διδακτορικὴ διατριβὴ τοῦ μέλους τῆς Ἑταιρείας Σοφίας Μπόρα. Τίτλος: «Ὁ Παπαδιαμάντης καὶ οἱ ἀναγνώστες του. Ζητήματα ἱστορίας τῆς πρόσληψης τοῦ ἔργου του (1879-1961)», σελ. 545+72 (ἠλεκτρονικὴ ἐκτύπωση).

- Τὸ μέλος τῆς Ἑταιρείας Κ. Γ. Πιτσάκης, Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Νομικῆς τοῦ Δ. Π. Θράκης καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὸν Κοινοβουλευτισμὸ καὶ τὴ Δημοκρατία, συντόνισε τὴν παρουσίασιν τριῶν ἐκδόσεων τοῦ Ἰδρύματος —μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Παπαδιαμάντη Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ Γ. Φινλεῦ (βλ. σελ. 1)— ποὺ ἔγινε στὶς 30 Μαΐου, ὥρα 20.00, στὴ Θεσσαλονίκη. (Αἴθουσα διαλέξεων Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν).

- Στις 18 Ἰουνίου 2008 πραγματοποιήθηκε ἡ 27ῃ συνεδρίαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας. Συζητήθηκαν τὰ ἐξῆς θέματα:

α) Τὸ ζήτημα τοῦ τόπου διεξαγωγῆς τοῦ Γ' Διεθνoῦς Συνεδρίου γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο Παπαδιαμάντη ποὺ πρόκειται νὰ διεξαχθεῖ τὸ 2011. Τὸ θέμα συζητήθηκε κατόπιν ἐρωτήματος ποὺ ὑποβλήθηκε ἀπὸ τὸν Δῆμο Σκιάθου μὲ τὴν ἐπιθυμία νὰ διεξαχθεῖ στὴ Σκιάθο. (Θυμίζουμε ὅτι τὸ Α' Συνέδριον ἔγινε στὴ Σκιάθο τὸ 1991 καὶ τὸ Β' στὴν Ἀθήνα τὸ 2001.) Ἀποφασίστηκε ὁμόφωνα νὰ διεξαχθεῖ στὴ Σκιάθο.

β) Συζητήθηκε τὸ θέμα τῆς ἱστοσελίδας. Ἦδη, μὲ τὴ βοήθεια φοιτητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἔχει προχωρήσει ἡ ψηφιοποίηση παπαδιαμαντικῶν ἔργων καὶ μελετῶν ποὺ θὰ ἀναρτηθοῦν σ' αὐτήν. Ἐπίσης, ἐτοιμάζεται σύνδεση μὲ τὸ δικτυακὸν τόπον τοῦ «Θησαυροῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας» γιὰ πρόσβαση στὸ κείμενον τῶν Ἀπάντων τοῦ Παπαδιαμάντη (τοῦ Δόμου).

γ) Ἐγινε γνωστὸ ὅτι κατὰ τίς πληροφορίες ποὺ μᾶς δόθηκαν ἀπὸ τὴν ἀρμόδια ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ ἀρχίζει ἡ ἀνάπλαση τοῦ χώρου γύρω ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ἐλισαῖο μὲ ἀποκατάσταση τῶν γειτονικῶν κτιρίων καὶ ἐνοποίησή του μὲ τὴν πλατεία Μοναστηρακίου.

- Προγραμματίστηκαν γιὰ τὸ τρίμηνον Ὀκτωβρίου-Δεκεμβρίου τρεῖς Ἀγρυπνίες στὸν Ἅγιον Ἐλισαῖο:

α) στὶς 17 Ὀκτωβρίου, β) στὶς 14 Νοεμβρίου, καὶ γ) στὶς 19 Δεκεμβρίου. Πάντοτε Παρασκευῇ, 8.00 μ.μ. - 02.00 π.μ.

Ἐκδόσεις καὶ Δημοσιεύματα

(Ἀπὸ μέλη τῆς Ἑταιρείας)

α' Βιβλία - περιοδικά

1. Παπαδιαμαντικά Τετράδια, τχ. 8, Πρωτοχρονιά 2008, Δόμος, σελ. 160.
2. Γεωργίου Φίνλεϋ, Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, τόμος πρῶτος, Μετάφραση: Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, Φιλολογικὴ ἐπιμέλεια: Ἄγγελος Γ. Μαντᾶς, Ἴδρυμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὸν Κοινοβουλευτισμὸ καὶ τὴ Δημοκρατία, Ἀθήνα 2008, σελ. 537.

β' Δημοσιεύματα

(Δὲν ἀναγράφονται μελετήματα δημοσιευμένα στὰ Παπαδιαμαντικά Τετράδια)

1. Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος, «Παλαιογραφικὸ στὸν Παπαδιαμάντη», *Νέα Ἑστία*, τχ. 1807, Ἰανουάριος 2008.
2. Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος - Λαμπρινὴ Τριανταφυλλοπούλου, «Ζητήματα δημόσιας παπαδιαμαντικῆς ἀλληλογραφίας. Δύο ἄγνωστα ἐπιστόλια τοῦ Παπαδιαμάντη», *Νέα Ἑστία*, τχ. 1808, Φεβρουάριος 2008.
3. Ν. Δ. Τριανταφυλλόπουλος, «Παρατηρήσεις σὲ παπαδιαμαντικὰ καὶ μωραϊτικὰ τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ», *Νέα Ἑστία*, τχ. 1809, Μάρτιος 2008.
4. —, «Μικροβιβλιογραφικὰ στὸν Παπαδιαμάντη», *Μικροφιλολογικά*, τχ. 23, Ἄνοιξη 2008.
5. —, «Τὸ γύρισμα τῶν νερῶν ἢ ὁ Παπαδιαμάντης στὰ Κατούνια τῆς Λίμνης», περ. *Manifesto*, τχ. 13, Χειμῶνας-Ἄνοιξη 2008.
6. —, «Ἐπιρραγολογώντας στὸ παπαδιαμαντικὸ κείμενο», *Παλίμψηστο*, τχ. 21/22, 2006-7 [κυκλοφορήθηκε τὴν ἄνοιξη τοῦ 2008].
7. —, «“Ἀνθοβολία”. Μεταπλασμοὶ λέξεων ἀπὸ παρετυμολογία στὸν Παπαδιαμάντη», *Νέα Ἑστία*, τχ. 1811, Μάιος 2008.
9. —, «Ὁ Φίνλεϋ στὸ κύμα», περ. *Πλανόδιον*, τχ. 44, Ἰούνιος 2008.
10. Τασούλα Καραγεωργίου, Βιβλιοκρισία τοῦ *Παρδαλοῦ Συρικτοῦ τῆς Ἐμλίνης*, περ. *Πλανόδιον*, τχ. 44, Ἰούνιος 2008.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μαυρομιχάλη 16, 10680 Ἀθήνα, Τηλ. 210 3605532, Τηλ/τυπία 210 3637304